

**VRBIS HIEROSOLY-//m[a]e, Templiq[ue] in ea origo, &
ho//rum rursus excidium, profana-//tio, aliaeq[ue] uariae
fortunae**

Langen, Rudolf von

Coloniae, Jan. 1517

VD16 L 341

De translatione totius regni Israel, per Assyrios intra montes Medo[rum]
(quos Caspios uocant) & qui sint hi montes. Et de Salmanassar &
Sennacherib regibus, an unus uel diuersi fuerint. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71344)

pore græca de temporibus historia uera creditur. Nā ante hoc ut cuiquam uisum est, diuersas sententias putulerunt. Remus item & Romulus Romam imperij conditores ex Marte & Rhea Illia nascuntur. Remus Romulus

¶ De translatione totius regni Israel, per Assyrios intra montes Medorū (quos Caspios uocant) & qui sint hi montes. Et de Salmanassar & Sennacherib regibus, an unus uel diuersi fuerint. Caplm. VI.

Dixit annos deinde nouem & triginta, q̄ Osee regis Isrl' nonus fuit, & Achas regis Iudæ undecimus, totius regni Israel. i. aliarū tribuum gētis Iudæ, quæ in parte erant Samariæ, subsequuta captiuitas est, uictæ a Salmanassar Assyriorū rege, quæ Salmanassar. nonnulli eundem Sennacherib fuisse cōtendunt, trās Sennassar. latēq; sunt intra mōtes Medorū, quos autores Caspiōs Sennassar. uocant. qui (teste Seruio super sexto Aeneidos) si charib nes sunt regni Assyriorū, septētrionem uersus, suntq; Caspij in Asia boreales maiori Armeniæ cōtermini, ubi portæ mōtes ta sunt Caspiæ, quæ sunt uia quædam eosdem inter se Portæ cans montes, & quæ ut Solinus ait itinere manufacto Caspiæ panduntur, longo octo milibus passuum, nam latitū Solinus do uix est plastro pmeabilis. De Salmanassar uero an idem fuerit, quem Sennacharib appellant, animaduertendum reor, quod Hieronymus noster lib. x. commentariorū in Esaiam ait. Legi in cuiusdam commentarijs, ingens eundem esse Sennacharib & Salmanassar, qui & Samariā cepit, quod omnino falsum est. Sa D

era enim narrat historia. Primū Phul regem Assyriorū sub Manaem rege Israel, uastasse decem tribus. Secundū Teglatphalassur sub Phaceæ filio Romelie rege Israel uenisse Samariam. Tertium Salmanassar sub Osee rege Israel totam uastasse Samariam. Quartum fuisse Sergon qui expugnauit Azotum. Quintū esse Raddon qui post trālatum Israel, Samaritanos in terram Iudæam custodes miserit. Sextum Sennacharib, qui sub Ezechia rege Iudæe capta Lachis & cæteris Iudæe urbibus obsederit Hierusalem. Alij autem unum eundemq; multis putant nominibus appellari. Hucusq; Hieronymus. Neq; huic ultimæ assertiōi temporis potest obuiare prolixitas. Nam & intra quadraginta annos, & duæ tribus & dimidia sub Teglatphalassur translatae sunt, & ut diximus, ultima aliæq; tribuū sub Salmanassar est subsequuta captiuitas. Fuisse autē circiter hæc tempora potentissimū Arabum & Assyriorum regem Sennacharib. Cuius una nocte iuxta Hierusalem, centum octogintaquinq; milia exercitus Assyrii pestilentia corruerunt, ut plenissime narrat Berofus Chaldaicæ scriptor historiae. Huius etiam Herodotus secundo libro historiae suae meminit dicens, Sennacharib uero Assyriorum Arabumq; rex cum magnis copijs inuasit Aegyptum, & cū nolissent Aegyptij opitulari sacerdoti Vulcani, qui tunc apud eos regnauit nomine Sechom, sacerdotem consilij inopem in coenaculum se contulisse, ibiq; apud simulachrū cōplorasse, eiq; inter lamentationem irrepisse somnum.

Berofus
Herodo.

Et inter quietem uisum astare deum exhortantem, nihil eum molesti passurum, si copijs Arabum obuiam iret, se enim ei auxiliarios missurum. His insomnijs fretum sacerdotem, sumptis Aegyptiorum his qui se qui se uellent, castra in Pelusio posuit. (hac enim intraditur Aegyptus) Nec eum fuisse quēpiam bellatorum sequutum, sed institores operarios & forenses homines. Et cum eo peruenissent, nocte effusam ipsis hostibus uim agrestium murium, qui illorum, tum pharetras, tum arcus, tum scutorum habenas obderunt. Ita ut postero die hostes armis exuti, fugam fecerint, multis amissis. Hactenus de regibus istis siue unus seu plurimi fuerint, & ex sacris literis & gentilium monumentis sint dicta. ¶ Considerandum preterea amplissimum illud Assyriorum imperium & monarchiam ante hæc tempora, sub Sardanapalo ultimo Assyriorum rege fuisse deletam, translataque in Medos, ab Arbace Medorum præfecto. Seruat tamen sacra historia modum suum, & unum pro altero regnum appellat. Verum tamen est, quod non parua potentia Reges Assyriorum permanserunt, post ereptam ab eis orientis monarchiam. Sane populata decem tribunum tera, ex diuersis gentibus iubet commigrare colonos in teram rex Assyrius, quos Græci Samaritas, id est pastores. Iudæi Iacobitas, id est Supplantatores appellabant, Qui idolis suis secum aduectis, terram colerent. ¶ Mittit in eos ultio diuina leones, quibus passim interficiebantur.

Quæ cum rex accepisset idcirco cōtingere, quia legitima Dei teræ coloni eius ignorarent. Remisit ad eos illico, ex gente captiua sacerdotē una cum lege Moy si. id est πεντατεύχῳ antiquioribus literis conscripto. Quare legitima Dei Israel, simul & circūcisionem suscipientes, idolis suis nō minus in excelsis sacrificabāt.

Samaria Ab his igitur hæc tera Samaria dicta primum est, similiter & ciuitas metropolis eius eodem est appellata nomine, quæ post ab Herode græce σεβαστη, id est Augusta nominata est. Etsi frequenter ante hanc uastationem regnum illud Samaria, a sacra sit appellatum historia, per anticipationem accipiendum est, quæ non modo apud seculi autores, uerum & ecclesiasticos frequens est.

Hierony. Sic beatus Hieronymus Ezechielem in latinum conuertens, ciuitatem Aegypti ipsius prophetae temporibus, non appellatam Alexandriam, transtulit. non quod Ezechielis tempore Alexandria fuerit, sed postea cum Hieronymus transferret Alexandria nominabat. Sic

Virgilius. Virgilius primo Aeneidos, Lauinaque uenit litora, de Aenea loquens, non quod eo tempore quando Aeneas uenit in Latium, Lauina dicerentur, sed quæ postea Lauina nunc upata sunt. Hæc idcirco fiunt (eodem teste Hieronymo, nono in Ezechielem libro) ut manifestior locus fiat lectoris intelligentiæ. Hæc de decem tribuum captiuitate dicta sint hactenus. Nunc uero ad regni Iudæ, regie simul urbis, & templi illius euersionem properemus. Prius tamen indignam Iosia regis necem describentes.

¶ De morte Iosia regis, & uaria filiorum suorum ac ne